

Dosarul nr. 2ra-1110/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Z. Talpalaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Secrieru, I. Țurcan)

DECIZIE

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Lunga împotriva Maiei Cobzeva, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata, și

la cererea reconvențională depusă de Maia Cobzeva împotriva lui Dmitri Lunga, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, mun. Chișinău, Instituția Publică Centru Republican de Asistență Psihopedagogică cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu și a fost menținută hotărârea din 25 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care atât acțiunea inițială, cât și acțiunea reconvențională au fost admise parțial,

c o n s t a t ă:

La 07 august 2019 Dmitri Lunga a depus cerere de chemare în judecată (ulterior concretizată) împotriva Maiei Cobzeva, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de XXXXX a înregistrat căsătoria cu pârâta, Maia Cobzeva, eveniment trecut în Registrul actelor de stare civilă la data de XXXXX, cu nr. XXXXX de către OSC Buiucani, mun. Chișinău. Din căsătorie s-au născut doi copii: XXXXX, XXXXX.

A menționat că în ultima perioadă de timp relațiile dintre soți s-au răcit semnificativ, în familie fiind creată o atmosferă de neînțelegere datorită incompatibilității caracterelor și viziunilor contrare asupra modului și principiilor de

conviețuire. În astfel de împrejurări, a considerat că traiul în comun a soților a eșuat, fiind imposibilă păstrarea în continuare a familiei.

A relatat că, deoarece soții locuiesc separat, copilul minor XXXXX se află cu el din proprie inițiativă, iar copilul minor XXXXX se află cu pârâta, a considerat oportun și necesar de a determina domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX cu tata, Dmitri Lunga, care manifestă un interes sporit față de creșterea și educația copiilor, sarcina aceasta revenindu-i în exclusivitate.

A relevat că potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr.28 din 25 noiembrie 2019 s-a constatat că minorul XXXXX prezintă atașament doar față de tatăl său, acesta dorind să locuiască doar cu tata, motiv din care reclamantul a solicitat stabilirea domiciliului copilului XXXXX cu acesta.

Conform aceluiași raport de expertiză, metoda frazelor neterminate sau de completare a frazelor, minorul XXXXX a redat că va fi foarte fericit când va fi fratele cu el, din care considerente expertul a depistat atașamentul minorului față de fratele mai mic, iar în vederea protejării intereselor primare ale fraților, consideră oportună stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX de asemenea cu tata, fapt care va permite stabilirea unei legături strânse între frați.

A afirmat că depune toate eforturile necesare în vederea creării condițiilor materiale suficiente pentru a asigura un nivel de trai decent și adecvat, pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, educarea, învățătura și pregătirea profesională a copiilor minori XXXXX și XXXXX.

A solicitat reclamantul Dmitri Lunga desfacerea căsătoriei încheiate între Dmitri Lunga și Maia Cobzeva la data de XXXXX de către OSC Buiucani, mun. Chișinău, trecută în Registrul actelor de Stare civilă sub nr. XXXXX, stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX cu tata.

La 10 februarie 2020, Maia Cobzeva a depus acțiune reconvențională împotriva lui Dmitri Lunga, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, Instituția Publică Centru Republican de Asistență Psihopedagogică cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că părinții copiilor minori XXXXX și XXXXX locuiesc separat. Între soți lipsește o înțelegere cu referire la domiciliul copiilor minori, fapt care atrage după sine necesitatea ca instanța de judecată să se expună asupra stabilirii domiciliului copiilor minori.

A considerat că există suficiente temeiuri atât în fapt, cât și în drept pentru ca domiciliul copiilor minori să fie stabilit împreună cu mama, astfel că probitatea morală a mamei, precum și dispunerea de condiții necesare de educare și dezvoltare a copiilor oferă posibilitatea stabilirii domiciliului copiilor minori împreună cu mama.

A relevat că mama copiilor minori dispune de condiții de trai corespunzătoare pentru a asigura minorilor un nivel de trai decent și adecvat, în plus urmează să se ia în considerare și vârsta copiilor, dat fiind că copilul minor, XXXXX, nu are împlinită nici vârsta de 3 ani, calitățile morale ale mamei, relațiile existente/formate între copil și mamă, existența condițiilor de trai, existența condițiilor adecvate pentru dezvoltarea și educația copilului create de către mamă.

A susținut că a depus și depune în continuare efort sporit pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copilului său, XXXXX. A afirmat că actualmente fiul minor, XXXXX locuiește împreună cu tatăl său, nu deoarece mama copilului ar fi abandonat sarcinile și responsabilitățile de părinte în raport cu fiul ei minor, dar a fost o decizie luată de către copil, influențat de către tatăl său. În pofida faptului că copilul minor la moment locuiește împreună cu tatăl său, mama acestuia, Maia Cobzeva, este implicată activ în toate sarcinile legate de activitatea copilului, instruirea acestuia și dezvoltarea minorului. A considerat că la baza stabilirii domiciliului copilului minor cu unul dintre părinți trebuie să se afle un scop legitim urmărit și coroborat cu interesul superior al copilului, alte criterii precum sunt vârsta fragedă și preocupările copilului la această vârstă, astfel că în interesul superior al copilului de vârstă fragedă este stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX împreună cu mama, Maia Cobzeva, caz în care nu se va atenta la integritatea morală și stabilitatea psihică emoțională a copilului, nu va fi periclitată sănătatea fizică și morală a copilului. Pentru copilul minor, XXXXX, la momentul actual persoană de suport este mama acestuia, care-i oferă copilului stabilitate, siguranță și afectivitate emoțională.

A solicitat reclamanta Maia Cobzeva stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX cu mama, încasarea de la Dmitri Lunga în beneficiul ei a pensiei de întreținere a copiilor minori XXXXX și XXXXX în mărime de 1/3 din salariu și/sau alte venituri ale pârâtului, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea inițială a fost admisă parțial, a fost dispusă desfacerea căsătoriei dintre Dmitri Lunga și Maia Cobzeva înregistrată la data de XXXXX de către O.S.C. Buiucani, mun. Chișinău sub nr. XXXXX, a fost încasat de la Dmitri Lunga și Maia Cobzeva a câte 100 de lei cu titlu de taxă de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, în rest acțiunea inițială a fost respinsă.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională și a fost stabilit domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX cu mama, Maia Cobzeva, a fost încasat de la Dmitri Lunga în beneficiul Maiei Cobzeva pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX și XXXXX în mărime de 1/3 din salariu și/sau alte venituri ale pârâtului, începând cu data depunerii acțiunii în judecată și până la atingerea de către copiii minori a majoratului, a fost încasat de la Dmitri Lunga în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei, a fost încasat de la Dmitri Lunga în beneficiul reclamantei Maia Cobzeva a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3500 de lei și 200 de lei cu titlu de taxă de stat, în rest acțiunea reconvențională a fost respinsă.

La 26 august 2020, Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale și de respingere a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 07 mai 2021 Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre judecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, o consideră neîntemeiată, emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

A susținut că nu au fost înștiințați despre examinarea apelului, iar despre stabilirea primei ședințe de judecată pentru 16 martie 2021 au aflat din informația plasată pe portalul instanței de apel. Tot prin intermediul portalului au aflat că ședința de judecată stabilită la 16 martie 2021 s-a amânat pentru data de 30 martie 2021, din motivul respectării restricțiilor stabilite de CNESP. Au aflat că ședința de judecată a fost amânată pentru data de 27 aprilie 2021. Verificând ulterior pe ce data a fost amânată examinarea apelului au constatat că ședința de judecată a avut loc, fiind respins apelul și menținută hotărârea primei instanțe.

A reiterat că potrivit dispoziției nr. 14 din 02 aprilie 2021, în perioada stării de urgență 02 aprilie 2021 -30 mai 2021, Curtea de Apel Chișinău a activat în regim special de muncă, iar despre desfășurarea ședinței de judecată nici apelantul și nici reprezentantul acestuia nu au fost informați, mai mult la 26 aprilie 2021 de la instanța de apel la telefon i s-a comunicat despre faptul că ședința de judecată nu va avea loc.

Astfel, este neclar cum s-a dispus examinarea cauzei fără citarea apelantului în perioada în care instanța de apel activa în regim special și accesul era restricționat, două ședințe de judecată stabilite anterior au fost amânate în contextul stării de urgență, iar la ședința din 27 aprilie 2021 a fost dispusă examinarea apelului în mod clandestin.

A menționat că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea prevederilor art. 379 alin. (1), 382, 394 alin. (1) Codul de procedură civilă, și nu a informat apelantul despre examinarea cauzei în contextul stării de urgențe instituit de președintele instanței, iar obiectul cauzei nu se încadrează în pct. VII al Dispoziției nr. 14 din 02 aprilie 2021. Astfel, instanța de apel a încălcat dreptul apelantului la un proces echitabil, dreptul la apărare, dreptul de a oferi explicații, probe, etc.

Prin notificarea din 15 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 08 iulie 2021 și 26 iulie 2021 Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică și respectiv Maia Cobzeva, reprezentată de avocatul Elena Buguța au depus referințe, prin care și-au exprimat opinia vizavi de recursul declarat de Dmitri Lunga.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2021 a fost expediată părților la 02 iunie 2021, însă la actele cauzei lipsesc probe prin care s-ar confirma data recepționării acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 07 iulie 2021 de către Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 08 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de XXXXX Dmitri Lunga a înregistrat căsătoria cu pârâta, Maia Cobzeva, eveniment trecut în registrul actelor de stare civilă la data de XXXXX, cu nr. XXXXX de către OSC Buiucani, mun. Chișinău.

Din căsătorie s-au născut doi copii minori: XXXXX și XXXXX.

Potrivit certificatelor de naștere a copiilor minori părinții acestora sunt: tata- Dmitri Lunga și mama- Maia Cobzeva (f.d.76).

La 07 august 2019, Dmitri Lunga s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată (f.d.25-26) împotriva Maiei Cobzeva, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, mun. Chișinău, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate între Dmitri Lunga și Maia Cobzeva la data de XXXXX de către OSC Buiucani trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr. XXXXX, stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX cu tata.

La 10 februarie 2020 Maia Cobzeva a depus acțiune reconvențională împotriva lui Dmitri Lunga, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, mun. Chișinău, ÎP Centru Republican de Asistență Psihopedagogică prin care a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, încasarea de la Dmitri Lunga în beneficiul Maiei Cobzeva a pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de 1/3 din salariu și/sau alte venituri ale pârâtului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Totodată, din actele cauzei rezultă că minorul XXXXX locuiește cu tata, Dmitri Lunga, iar copilul minor XXXXX locuiește cu mama Maia Cobzeva.

Conform avizului autorității tutelare, Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, prezentat cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX, ambii părinți dispun de condiții necesare pentru creșterea și dezvoltarea multilaterală a copiilor săi minori.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii inițiale depuse de Dmitri Lunga și admiterii parțiale a acțiunii reconvenționale depuse de Maia Cobzeva.

Astfel, că prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 25 august 2020, acțiunea inițială a fost admisă parțial în partea desfacerii căsătoriei dintre Dmitri Lunga și Maia Cobzeva înregistrată sub nr. XXXXX la data de XXXXX de către OSC Buiucani, mun. Chișinău cu încasarea de la Dmitri Lunga și Maia Cobzeva a câte 100 de lei cu titlu de taxă de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, în rest acțiunea inițială a fost respinsă. De asemenea, a fost admisă parțial acțiunea reconvențională depusă de Maia Cobzeva cu stabilirea domiciliului copiilor minori XXXXX și XXXXX cu mama, Maia Cobzeva, a fost încasată de la Dmitri Lunga în beneficiul Maiei Cobzeva pensia de întreținere pentru copiii minori XXXXX și XXXXX în mărime de 1/3 din salariu și/sau alte venituri ale pârâtului, începând cu data depunerii acțiunii în judecată și până la atingerea de către copiii minori a majoratului, a fost încasat de la Dmitri Lunga în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei și în beneficiul Maiei Cobzeva cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3500 de lei și 200 de lei cu titlu de taxă de stat. În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 august 2020, Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei, a constatat că, instanța de apel, la examinarea cauzei, a încălcat normele de drept procedural.

Din materialele dosarului rezultă că, prin încheierea din 04 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost acceptată spre examinare apelul declarat de Dmitri Lunga și a fost intentată procedura de apel cu numirea ședinței de judecată cu citarea legală a părților pentru data de 16 martie 2021, ora 11.00 și în legătură cu creșterea numărului de cazuri Covid-19, ședința de judecată a fost amânată pentru data de 30 martie 2021, ora 11.00. La fel, s-a stabilit că ședința de judecată din 30 martie 2021, ora 11.00 nu a avut loc, și la aceiași dată a fost expediată în adresa părților citația pentru ședința de judecată din 27 aprilie 2021, ora 12.00, sala 9 etajul 2 cu participarea părților în ședință.

Ulterior, la 20 aprilie 2021 a fost expediată în adresa părților nota informativă, prin care au fost informați că, în contextul dispoziției din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale, președintele Curții de Apel Chișinău a emis dispoziția

nr. 16 din 16 aprilie 2021 de modificare a dispoziției nr. 14 din 02 aprilie 2021 privind organizarea activității Curții de Apel Chișinău în legătură cu declararea stării de urgență, cauza civilă fixată pentru data de 27 aprilie 2021, ora 12:00 se va examina în procedură scrisă, în lipsa participanților la proces.

Conform pct. 6 din dispoziția enunțată, în perioada stării de urgență, în materie civilă (drept comun, contencios administrativ, insolvabilitate) vor fi examinate cauzele la acțiunile împotriva activității administrative realizate de către Comisia pentru Situații Excepționale, cauzele ce vizează eliberarea ordonanțelor de protecție, cauzele la acțiunile privind confiscarea averii nejustificate, încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat, ce vizează luarea în custodie publică a străinilor și de prelungire a duratei acesteia, cauzele care, potrivit legii, se judecă prioritar și de urgență (art. 192 Cod de procedură civilă), cauzele care, potrivit legii, se examinează în procedură scrisă, inclusiv care se examinează în lipsa părților, recursurile, cererile de revizuire, cauzele cu valoare redusă, conflictele de competență, cererile de strămutare a cauzelor la o altă instanță, cererile de validare a creanțelor, recuzările/abținerile, cauzele aflate la etapa pronunțării a fazei dezbaterilor judiciare, cauzele accelerate în condițiile legii, adopțiile, cererile privind înapoierea copilului în statul reședinței sale obișnuite și cele privind exercitarea dreptului de vizitare a copilului, cauzele în care există pericolul încălcării termenului rezonabil de judecare, alte cauze care prezintă prioritate. Determinarea cauzelor în care există pericolul încălcării termenului rezonabil, inclusiv a cauzelor care prezintă prioritate, se va decide particular de completul de judecată în a cărui procedură se află dosarul.

Totodată, pct. 10 din dispoziția enunțată, prevede că, pentru cauzele nespecificate la pct. 6, inclusiv prin derogare de la pct. 7 din prezenta dispoziție, cu consimțământul participanților la proces, dezbaterile judiciare în primă instanță și instanța de apel se desfășoară în procedură scrisă, cu excepția cazurilor în care instanța apreciază că este necesară prezența participanților la ședința de judecată.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, prin examinarea cauzei în lipsa participanților la proces, instanța de apel a încălcat dreptul recurentului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Or, la actele cauzei nu există consimțământul participanților la proces pentru ca litigiul să fie examinat în procedură scris, fără prezența părților.

Mai mult, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că la materialele dosarului există și cererea avocatului cu privire la amânarea examinării cauzei pentru o altă dată cu prezența participanților la proces, în privința căreia instanța de apel nu s-a expus.

Instanța de recurs mai menționează că, unul din principiile procesului echitabil, rezultând din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, este contradictorialitatea între părțile, care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că, fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât să se mențină un echilibru corect.

Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și a le discuta.

În conformitate cu art. 26 alin. (2) și (3) CPC, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

În conformitate cu art. 382 și art. 379 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să asculte explicațiile participanților la proces prezenți în ședința de judecată și ale reprezentanților acestora. Primul ia cuvânt apelantul și reprezentantul său, după aceea și ceilalți participanți la proces în ordinea stabilită de instanță. Dacă ambele părți au depus apel, primul ia cuvânt reclamantul. După examinarea cauzei în fond, președintele ședinței de judecată oferă participanților la proces și reprezentanților posibilitatea de a face demersuri sau completări. După ce soluționează demersurile, instanța trece la pledoarii.

Prin urmare, reieșind din normele de drept procedural enunțate, în condițiile în care participanții la proces au fost privați de dreptul de a participa la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de recurs conchide că, nu constituie decît o îngrădire a dreptului acestora de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Astfel, din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Dmitri Lunga, reprezentat de avocatul Olga Ciobanu.

Se casează integral decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Lunga împotriva Maiei Cobzeva, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata, și la cererea reconvențională depusă de Maia

Cobzeva împotriva lui Dmitri Lunga, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului s. Buiucani, mun. Chișinău, Instituția Publică Centru Republican de Asistență Psihopedagogică cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru